

Nibud-reactie op Wetsvoorstel adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind

Het Nibud vindt het belangrijk om te reageren op dit wetsvoorstel, omdat het onze missie raakt. Beschermingsbewind (schuldenbewind) gaat over de vraag of iemand financieel (zelf)redzaam is of niet.

Het Nibud heeft als missie een Nederland zonder geldproblemen. Geldproblemen kunnen onder andere ontstaan als mensen niet over de juiste kennis en vaardigheden beschikken om financieel redzaam te kunnen zijn. Als er financiële problemen ontstaan, is het belangrijk dat mensen goed en snel geholpen worden, zodat de problemen zo snel mogelijk opgelost worden en niet verergeren. De gemeente heeft een verantwoordelijkheid, een zorgplicht om mensen met financiële problemen te helpen. Hierbij moet het belang van het huishouden altijd het uitgangspunt zijn.

Schuldenbewind is een wettelijke maatregel. Hoewel de naam anders doet vermoeden, worden er in schuldenbewind geen schulden geregeld en de financiële problemen niet opgelost. Het doel van schuldenbewind is om de financiële situatie van een huishouden te stabiliseren, zodat er geen nieuwe schulden meer kunnen worden gemaakt. Onderbewindstelling is een zware maatregel. Huishoudens kunnen (tijdelijk) niet meer over hun financiën beschikken. Daarom vindt het Nibud het belangrijk, dat deze maatregel alleen ingezet wordt als het écht noodzakelijk is en als er geen andere, lichtere, mogelijkheden zijn om hen te helpen, zoals budget- of inkomensbeheer.

In het wetsvoorstel mag de gemeente de rechter advies geven over het inzetten van schuldenbewind. Het Nibud wijst erop dat hierdoor bij gemeenten zaken door elkaar heen kunnen gaan lopen waardoor het belang van de consument uit het zicht kan raken. Gemeenten hebben dan immers twee petten op. Enerzijds helpen ze burgers met financiële problemen, anderzijds gaan ze over de financiering van de hulpverlening. Waaronder die van schuldenbewind via de bijzondere bijstand. Als ze de rechter adviseren om schuldenbewind in te zetten, kost dat de gemeente geld. Geld dat je maar één keer kunt uitgeven.

Het is uiteindelijk aan de rechter om hierover een beslissing te nemen. Een deskundig, objectief advies zou de rechter hierbij kunnen helpen. Hierbij is de inzet van een onafhankelijk screenings- of diagnose-instrument wenselijk. Dit om ervoor te zorgen dat het belang van het huishouden voorop blijft staan, en niet de kosten van de hulpverlening.

In dit advies zou ook moeten worden meegenomen of iemand in staat is om het gewenste gedrag uit te voeren en op termijn weer zelf de financiën kan beheren. Door dit periodiek te toetsen, kan beoordeeld worden of iemand nog wel onder bewindstelling moet blijven staan en/of een traject in kan om het (weer) zelf te leren. Misschien is een lichtere vorm van inkomensbeheer mogelijk of kan een cursus 'omgaan met geld' worden ingezet. Daarnaast moet het advies de route bevatten waarmee het schuldenprobleem opgelost gaat worden.

Want alleen dán help je huishoudens om weer financieel zelfstandig te zijn, op weg naar een schuldenvrije toekomst.